

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 10So/31/2016  
Identifikačné číslo spisu: 5014200037  
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017  
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5014200037.3

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa Mgr. U. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., proti odporkyňi Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/10/2014-88 zo dňa 16. februára 2016, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/10/2014-88 zo dňa 16. februára 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.12.2013, ktorým podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a podľa § 259 ods. 1, § 112 ods. 1 a § 293az zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov priznala navrhovateľovi od 01.08.2005 starobný dôchodok v sume 2.868,- Sk mesačne, postupne zvýšený na sumu 176,10 € od 01.01.2014. Navrhovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok, pretože nesúhlasil s dátumom priznania dôchodku, ani s jeho krátením podľa čl. 33 Dohovoru č. 128.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný. Zistil, že navrhovateľ je poberateľom pretransformovaného výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý mu bol priznaný od 1. mája 1999 podľa zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov policajného zboru, Slovenskej informačnej služby. Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície. Pre jeho výšku mu bola zhodnotená doba služobného pomeru od 01.10.1968 do 25.09.1970 (základná vojenská služba hodnotená 1 rok a 360 dní v I. kategórii funkcií), od 01.02.1976 do 31.12.1998 (príslušník ZVJS služba hodnotená 22 rokov a 334 dní v I. kategórii funkcií) a od 01.01.1999 do

30.04.1999 (príslušník ZVJS služba hodnotená 120 dní v III. kategórii funkcií).

U navrhovateľa došlo k vzniku nároku na dávku v starobe v dvoch oddelených systémoch dôchodkového zabezpečenia (poistenia). Pre výšku starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia mu boli hodnotené aj doby zamestnania, ktoré boli súčasne hodnotené pre nárok a výšku výsluhového príspevku v systéme sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, preto bolo potrebné jeho starobný dôchodok zo všeobecného systému krátiť v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach. Pokiaľ odporkyňa použila postup výpočtu teoretickej výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia, ktorý by mu patril, ak by všetky doby poistenia získal vo všeobecnom systéme a následne takto zistenú výšku krátila postupom podľa článku 33 Dohovoru č. 128, podľa názoru súdu postupovala v súlade so zákonom. Navrhovateľ nemôže spravodlivo požadovať, aby mu bola vyplácaná suma starobného dôchodku, priznaného vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia aj za doby, ktoré mal hodnotené aj v osobitnom systéme pre nárok a výšku výsluhového príspevku, ktorý má od dovŕšenia dôchodkového veku charakter dávky v starobe z osobitného systému sociálneho zabezpečenia,

Ani námietku navrhovateľa, že odporkyňa mu preskúmaným rozhodnutím mala priznať starobný dôchodok už od 16.04.2003 v zmysle žiadosti zo dňa 25.04.2003, nepovažoval krajský súd za dôvodnú. Pokiaľ odporkyňa o priznaní starobného dôchodku navrhovateľovi rozhodla od 1. augusta 2005, teda tri roky spätne od podania žiadosti dňom 1. augusta 2008, rozhodla v súlade so zákonom (§ 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.).

Krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa pri výpočte výšky starobného dôchodku navrhovateľa, vrátane jeho postupného zvyšovania, postupovala podľa platných právnych predpisov a v súlade s príslušnými opatreniami Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, preto krajský súd napadnuté rozhodnutie odporkyne ako zákonné potvrdil v súlade s ust. § 250q ods. 2 O.s.p.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ bol v konaní neúspešný a odporkyňa v tomto konaní nemá nárok na náhradu trov.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie z dôvodu, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, jeho rozhodnutie je v rozpore s Ústavou SR a Dohovorom č. 128, aj zákonom č. 100/1988 Zb. a je aj nepreskúmateľné, teda nezákonné. Namietal, že odporkyňa mu mala priznať starobný dôchodok ku dňu 14.04.2003, kedy splnil všetky zákonné podmienky na jeho priznanie. Namietal tiež, že dôchodok mu nemal byť krátený s odkazom na čl. 33 Dohovoru č. 128, pretože výsluhový dôchodok a starobný dôchodok nie sú dôchodky toho istého druhu.

Ďalej namietal, že rozhodnutie je nepreskúmateľné, lebo konštatovanie krajského súdu v odôvodnení rozhodnutia, že výsluhové príspevky (priznané podľa zákona č. 73/1998) majú povahu starobného dôchodku z osobitného systému dôchodkového zabezpečenia od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (podľa zákona č. 100/1988 Zb.) nemá oporu v zákone. Namietal tiež konštatovanie o súbehu dvoch nárokov, keďže nárok na výsluhový príspevok mu vznikol v roku 1999 a nárok na starobný dôchodok vznikol dňom 14.04.2003. Ani určenie „teoretickej výšky starobného dôchodku“ nemá oporu v zákone a tvrdenie, že navrhovateľ nemôže spravodlivo požadovať, aby mu bola vyplácaná suma starobného dôchodku, priznaného vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia aj za doby, ktoré mal hodnotené aj v osobitnom systéme pre nárok na výšku výsluhového príspevku, je v rozpore s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1Sdo/20/2006 z 30. mája 2006.

Navrhol preto, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň žiadal, aby bol z rozhodovania v danej veci vylúčený senát 10S, čo nezdôvodňuje pochybnosťami o nezaujatosti a nestrannosti, ktoré môžu byť dôvodom na vylúčenie sudcov z pojednávania v danej veci v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p., ale skutočnosťou, že predchádzajúce zrušujúce rozhodnutie tohto senátu bolo vydané na základe politickej objednávky vládnucej strany.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Spôsob určenia sumy starobného dôchodku navrhovateľa je v súlade s rozhodnutím R 55 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov č. 5/2011. Má za to, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Trvá preto na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia a navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 31.05.2017 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil zákonnosť tohto rozhodnutia odporkyne.

Podľa obsahu spisu predmetom tohto konania je preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.12.2013, ktorým podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a podľa § 259 ods. 1, § 112 ods. 1 a § 293a zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov priznala navrhovateľovi od 01.08.2005 starobný dôchodok v sume 2.868,- Sk mesačne, postupne zvýšený na sumu 176,10 € od 01.01.2014. Krajský súd dospel k záveru o zákonnosti tohto rozhodnutia, preto ho podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil. Námietky navrhovateľa v podanom odvolaní sú v podstate zhodné s obsahom jeho oprávneného prostriedku, namietal dátum priznania starobného dôchodku a nezákonnosť jeho krátenia v zmysle Dohovoru č. 128.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že odporkyňa postupovala v súlade so zákonom a ustálenou judikatúrou, keď najskôr vypočítala teoretickú sumu dôchodku aj s prihliadnutím na dobu výkonu služby, a takto vypočítaný dôchodok následne krátila v zmysle čl. 33 Dohovoru č. 128, pretože ak by ku kráteniu nedošlo, bola by navrhovateľovi tá istá doba služby zohľadnená dva krát - aj pre výsluhový príspevok, aj pre starobný dôchodok. Takýto postup vyplýva napr. z judikátu najvyššieho súdu, uverejneného v Zbierka stanovísk NS a súdov SR 5/2011 pod č. 55. V odôvodnení tohto rozhodnutia je o. i. uvedené, že „z článku 33 ods. 2 Dohovoru podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť, a to najviac o sumu, ktorá neprevyšuje sumu výsluhového dôchodku (príspevku za službu považovaného za výsluhový dôchodok. ... že na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely príspevku za službu. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok“.

Nemožno súhlasiť s navrhovateľovou interpretáciou rozhodnutia sp. zn. 1Sdo 20/2005, ktoré bolo prijaté ako judikát a uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 3/2007 pod č. 40 a ktorého právna veta znie: „žadateľa o dávku, ktorému už vznikol nárok na starobný dôchodok z iného, osobitného systému dôchodkového poistenia, nemožno diskriminovať horším zaobchádzaním, ako s poistencami z vlastného všeobecného systému sociálneho poistenia. Práva, vyplývajúce zo splnenia vekovej podmienky a podmienky odpracovanej doby v zamestnaní, musia zostať zachované.“ Podstatou

tohto rozhodnutia je právny názor, že pokiaľ poberateľ výsluhového dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia požiada o starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia, odporkyňa musí posúdiť, či navrhovateľovi boli zohľadnené všetky doby zamestnania pre určenie dôchodku za výsluhu rokov, a to s odkazom na ust. § 21 zákona o sociálnom zabezpečení, ktorého zmyslom bolo zabrániť situácii, aby dôchodca mal nárok na tú istú dávku dôchodkového zabezpečenia dva razy z dvoch rôznych systémov sociálneho poistenia. Toto rozhodnutie nerieši otázku krátenia starobného dôchodku v zmysle Dohovoru č. 128, tú riešia následne prijaté judikáty, napr. citované rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 5/2011 pod č. 55.

Zhodne s krajským súdom aj odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú aj námietku navrhovateľa, že starobný dôchodok mu nemal byť priznaný až od 01.08.2005, ale už od 14.04.2003, kedy dovŕšil dôchodkový vek, pretože k priznaniu dávky nestačí splnenie zákonných podmienok, ale nárok na dávku je potrebné si uplatniť, a jej priznanie je možné najviac späť tri roky v zmysle § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. U žiadateľa bola v tomto prípade relevantná jeho žiadosť z 01.08.2008, o ktorej odporkyňa rozhodla preskúmaným rozhodnutím.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.12.2013 za vydané v súlade so zákonom, preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňi náhrada trov nepatrí zo zákona.

Treba ešte uviesť, že požiadavke navrhovateľa na odňatie veci senátu 10S, ktorému vec patrí v zmysle Rozvrhu práce najvyššieho súdu nebolo možné vyhovieť, pretože by to bolo v rozpore s čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Zákonné dôvody, pre ktoré by bolo možné sudcov vylúčiť v zmysle § 14 O.s.p., navrhovateľ neuviedol, ani podľa obsahu jeho odvolania také nemá.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa právnych predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.